

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökről és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Községek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felölős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

Tarifapolitika.

A kákán csomót keresés megrögzött vágya és abszolút tudatlanság gazdasági ügyekben, e kettő együtt volt az, ami Széll Kálmán miniszterelnök egyik legelső kormányzati ténye, a gazdasági szerződések lejáratí határidejének egységesítése alkalomával sötét arcot vágva, hangoztatta ugynevezett hazafias Kasszandraintézését se műveletből kimondhatatlan szerencsétlenséget jövendőlt nemzetnek s országnak egyformán. Magyarország közvéleménye nem engedte magát félrevezetni e próféták által, kik csak bajt s szerencsétlenséget jósolnak és bár a magasabb nemzetgazdaságot általános tantételei nálunk — sajnos — nem örvendenek tulságosan nagy népszerűségnek, az ad hoc ellenzék bizonyítása mégis annyira sekélynek s abszurdnak tetszett, hogy az érdekelt körök már ezzel a negatív argumentációval is megelégedtek s általa egyáltalán nem érintetett szilárd bizodalomuk az új kormányzat iránt, melynek keresztelője egyszersmind a veszedelmesen megtámadott magyar politika békétora volt. A napokban egy jelentéktelennek látszó közlemény tett körutat a sajtóban, egy rövid communiqué, mely a két kormány közt az autonóm vámtarifára vonatkozó tárgyalások felvételéről adott hírt. Ezzel ismét szőnyegre került az egyesített lejáratí határidők themája s nemcsak aktuális világot vet egész gazdasági életünkre, hanem annak mérhetetlen fontosságát is feltárja az érdekelt betekintésének. Gazdaságunk egyik legnagyobb baja ugyanis az a körülmény volt, hogy a különböző gazdasági szerződések különböző időkben jártak le azért érdekeink érvényesítésénél sokféle békóval voltunk megkötiözve, folyton kellemetlen kényszerhelyzetben laviroztunk s ez a circulus vitiosus egész cselekvési szabadságunkat megbénította. A lejáratí határidők egységesítése nem kicsinylendő vívmány, melynek segélyével végre módunkban lesz földművelésünket, kereskedelmünket s iparunkat megóvni. Az autonóm tarifa tárgyalásai kezdetét képezik annak a nagy campagne-nak, melyben Magyarország gazdasági újjászülésétől legjobb belátásunkat s egész energiánkat be kell tennünk, mint, hogy az autonóm vámtarifa szolgáltatja az alapot a terminushoz nem kötött vámszövetségekhez, az idegen államokkal kötendő új vámszerződésekhez, s egyuttal a vámszövetségi megállapodásokhoz Ausztriával.

E fontos ügyek komplexuma annak a tárczának értékes tartalma, melyben Hegedüs Sándor kereskedelemügyi minisz-

ter a gazdasági hadjárat hadműveleti terveit őrzi, fontos aktákat, melyek nagy szerepet fognak játszani a legvitalisabb érdekeinkért vivandó szabadságharcban. Hegedüs Sándor a vámügyekben kitűnő ismereteihez és előkelő kvalitásaihoz teljesen méltó feladatot nyer, melynek megoldása végett ez a népszerű államférfi harcba viszi teljes hazafias becsvágyát általánosan bámult fáradhatlan teremtkedvét. Hegedüs Sándor tehát a leghivatottabb hadvezér ebben az emánczipációért folyó küzdelemben s már rövid idő múlva el fog hangzani hívószava a hadsereghez, hogy gyülekezék zászlója körül, jól felszerelve s jól felfegyverkezve az őrség vonuljon fel a Lajtánál. Ez a hadbavívás szól az ország gazdasági osztályainak, akik pártfogmákra és nemzetgazdasági irányokra való tekintet nélkül nyilatkoztassák ki óhajlásait és panaszaikat, nem csak, hanem a közvélemény szilárd alapját is meg fogják építeni a kormány számára, nemzeti fellépésünknek megadják a kellő súlyt, szóval a kormányzati erőt és a társadalmi anyagot össze fogják kötni harmonikus cselekvésre. Végre is itt az ideje, hogy az általános érdeklődés gazdasági ügyeink iránt felbressztessék s ébren tartassék, ha szomorú gyarmati állapotunkból egy nemzethez méltó létre akarjuk magunkat összeszedni. Csak a kulturálmok példájára kell hivatkoznunk, hol aránylag csekély fontosságú kérdésekben a gazdasági társadalom impozáns gyűlésekben, feliratokban és határozatokban egyértelmű s tegyük hozzá, legtöbbször sikeres akciót fejt ki, hol állam és társadalom benső, egymást teljesen megértő összeköttetésben, érintkezésben él.

Nem akarjuk elemezni a közvélemény eddigi indolenciájának, kis hitűségének és szétदारaboltságának okait, — ha önmagunknak teszünk szemrehányást, ez még nem szándék a javulásra, — csak annak a reménynek szeretnénk némi valószínűséget kölcsönözni, hogy vajha az új évszázad e tekintetben is üde szellemi áramlatot teremtene hazánkban, hogy a magyar társadalom ezt a világtörténeti momentumot ne szalaszssa el apathikusan stétlenül és hogy a pártviszály, az örökös közjogi aggályok s az alaptalan gravamenális politika abbahagyásával, a közjó érdekében valahára jóságos bölc királyunk jelmondata, a „Viribus unitis“ lebegjen előttünk.

Háromszékvármegye közigazgatási bizottságának üléséből.

Sepsi-Szent-György, jan. 9.

A bizottság ülését Potsa József v. b. t. tanácsos, cs. és kir. kamarás, főispán elnöklete alatt tartotta meg. Az újév alkalmából elnök üdvözölte a bizottság tagjait és további sikeres munkálkodást kívánt a tagoknak.

Ezután az 1900. évre a különböző bizottságokat alakították meg. E szerint:

Választott bizottsági tagok az 1900. évre: Ujjvárossy József, kir. tanácsos; Imreh Albert, Temesváry János, dr. Székely György, országgy. képviselő, Imecs János; az 1900. és 1901. évekre: Nemes János gróf, Zathureczky Gyula, Damokos Albert, dr. Bodor Tivadar, Bogdán Arthur.

I. Fegyelmi választmány.

Rendes tagok: Kinevezettek: Tusa Gyula kir. pénzügytanácsos, kir. pénzügyigazgató; Gyárfás Győző, kir. főmérnök; választott tagok: Nemes János gróf, Ujjvárossy József.

Póttagok: Csáki Gyula kir. tanfelügyelő, Damokos Albert.

II. Börtönvizsgáló küldöttség.

Imecs János, Damokos Albert, Imreh Albert és dr. Székely György.

III. Járásbírósi fogház vizsgálatára külön kiküldettek.

A sepsi-szent-györgyi kir. járásbíróshoz: Ujjvárossy József kir. tanácsos; a kovásznai kir. járásbíróshoz: Damokos Albert; a nagyajtai kir. járásbíróshoz: Zathureczky Gyula.

IV. A feltételeken szabadlábba bocsátott fegyenczeket felügyelő bizottság.

Damokos Albert, Imecs János.

V. Árvaügyi felebbvitelbizottság.

Rendes tagok: Ujjvárossy József és dr. Székely György. Póttag: Damokos Albert.

Főispán által kinevezettek, rendes tagok: Imreh Albert, dr. Bodor Tivadar. Póttag: Bogdán Arthur.

VI. Erdészeti albizottság.

Elnök: Potsa József főispán, tagok: Ujjvárossy József, Bogdán Arthur. Előadó: Krajcsóvits Béla, kir. erdőfelügyelő, előadó helyettes: Nagy György m. kir. erdőmester, jegyző: dr. Demeter Gyula I. aljegyző.

VII. Erdei kihágási II. foku bizottság.

Rendes tagok: Imreh Albert, Ujjvárossy József, Nemes János gróf, Bodor Tivadar. Póttagok: Bogdán Arthur, dr. Székely György, Temesváry János, Zathureczky Gyula.

VIII. Felszólamlási küldöttség. (Az 1885. XV. t.-cz. a.)

Dr. Bodor Tivadar, Zathureczky Gyula, Imecs János, Damokos Albert.

IX. Tanítói nyugdíj elbíráló bizottság.

Ujjvárossy József, Imecs János.

X. Az 1898. évi II. t.-cz. 72. § a alapján alakított bizottság.

Rendes tagok: Bogdán Arthur, Zathureczky Gyula, Temesváry János, dr. Székely György. Pótagok: Imreh Albert, Ujjvárossy József, Nemes János gróf, dr. Bodor Tivadar.

Helyettes tiszti ügyész: dr. Künnle Tivadar.

* * *

A szakelőadók havijelentéseiről a következőket említjük fel.

Közigazgatás.

Szentiványi Miklós alispán jelentése szerint, a tisztviselők közül dr. Benedek Zoltán járásorvos 8 napi szabadságot élvezett.

Iktatóra érkezett 33.0 drb.

Egyéves utlevél kioszkózott 96 drb, 15 napos utazási igazolvány kiadott 108 drb.

A vármegyei pénztárnak és összesített gyámpénztárnak vizsgálatairól felvett könyvet és leleteket bemutatta.

A törvényhatósági képviselőbizottság múlt év és hó 29-én tartott rendkívüli közgyűlésében a közig. bizottságból az év végével kilépő öt tag helyébe a választást megejtette s a kilépő bizottsági tagokat ismét megválasztotta.

A közrend és esendháborításért, valamint az éjjeli őrség elhanyagolásáért a csendőrség által bejelentett egyének részben elzárással, részben pénzbírsággal voltak büntetve.

Árvaügyek, gyámügy.

Séra Tamás, árvaszéki elnök előadta, hogy az 1899. november végén az árvák létszáma volt, 12789, december végén gyámság alá helyezett 64, összesen 12853 személy. Ebből felszabadult: telj. korúság által 61, nagykorúság által 32, férjhezmenetel által 29, halálozás által 21, együtt 144 személy.

December végén gyámság alatt maradt 12709, november végén gondnokság alatt volt 930, decemberben gondnokság alá helyezett 10, összesen 930 személy. Ebből felszabadult: a gondnokság megszűnése folytán 19, halálozás folytán 12, együtt 31, december végén gondnokság alatt maradt 899 személy.

A háromszékvármegyei összesített gyámpénztárról leadott forgalmi kimutatás a következőket tartalmazza: Kézpénz áthozatal november hóról 891 frt 39 kr. Ehez bevételített árvák javára az árvaszék beutalásai által 5357 frt 33 kr, adósoktól tőke visszafizetések által 3610 frt és kamatokból 1891 frt 49 kr, együtt 10858 frt 82 kr. Összesen bevételített 11750 frt 21 kr.

Ebből kiadott: 28 árva kielégítésére tőkében 3493 frt 92 kr, kamatban 121 frt 48 kr, árvák tartása és neveltetésére 2618 frt 50 kr, kikölesönzések 500 frt, együtt 6733 frt 90 kr, melyet a bevételből levonva, 5016 frt 31 kr kézpénz jött az 1900. évre.

Magánkötelezvényekben november hóról áthozatott 282542 frt, decemberben kikölesönzött 500 frt, összesen 283042 frt. Ebből kiadott tőketörlesztések által 3610 frt, 1900. évre áthozatott 279432 frt.

Az ügyforgalmat illetőleg november hóról elintézetlen áthozatott 238, decemberben iktatóra érkezett 1115, összesen 1353 ügyszám. Ebből elintéztetett 1210, 1900. évre elintézetlen áthozatott 130 darab.

A kiadóhivatalban leírás alatt maradt 110 ügydarab, melyből számadás 27 drb.

Adóügyek, pénzügy.

Tusa Gyula kir. pénzügyi tanácsos pénzügyigazgató jelentése szerint, november hóról átjött hátralek 356, december hóban beérkezett 2786, összesen 3142, ebből elintéztetett 3070, hátralekban maradt 72 drb.

December hóban befolyt egyenesadó 73991 frt, hátralekban marad 22558 frt, haddij befizetés 3874 frt, 153 frttal több a megelőző évi hasonlavinál;

hátralek 1544 frt, tehát 621 frt 86 krral emelkedett a hátralek.

Az összes ágazatokban a esatolt kimutatás szerint befolyt 153,585 frt; 25,710 frttal kevesebb a megelőző évi hasonlavinál.

Engedélyezettett ideiglenes házadómentesség 46, fizetési halasztás 2, dohányárulási engedély 5, só 5, bélyeg 1 esetben.

Fogházügy, közbiztonság.

Wittich József kir. ügyész havi jelentésében előadta, hogy a közdi-vásárhelyi kir. törvényszéki, valamint a megye területén lévő kir. járásbírósi fogházakban 1899. december hó utolsó napján le volt tartóztatva 53 elítélt. 16 vizsgálati, összesen 69 egyén, ezekből 57 férfi, 12 nő.

Időközben még 97 egyén volt letartóztatva.

Rabélemezésre kiadott 293 frt 08 kr.

A letartóztatottak egészségi állapota kielégítő volt.

Az élelmezés ellen panasz nem emeltetett.

Bűnvádi feljelentés beérkezett 69. Súlyosabb bűneset három merült fel.

(Folytatása következik.)

Fővárosi levél.

(Az utcáról, szecesszióról és más egyebekről.)

— Századeleji levél. —

Budapest, január.

A fővárosi ember legkedveltebb otthona, az utca, most nagyon barátságtalan köd és sár fekszi meg és végig menvén rajta, ásit az ember, mert szürke hangulatok usznak a ködös párázatban és álmosait a fénytelenység, egyhangúság. A Koronaherceg utcán sápadt, komor tekintetű hivatalnokok surranak el s a váci utca sétáló publikumát hordárok teszik.

Sehol egy fénypont ebben a szürkeségben. Egy kivillanó zsüpon, egy kíváncsiszkodó parányi női láb. Pedig sok a sár most s ilyenkor megrövidül a szoknya s a gyarló emberi szemmel több adatik a látnivalóból. Oh, mennyi sejtelen kél szárnyra egy diszkrét szoknya lebesésre és nyomában mennyi sóhaj, a melynek nincs alapja. Sóhaj, a mely olyan, mint a kékesen szálló cigarettá füst. Fölszökik, aztán szét folyik, gomolyog s ha el is tűnt, az illata sokáig ott rezog a levegőben. Talán Éva asszonytól kezdve nem is volt női ruhadarab, a mely többoldalu lett volna a szoknyánál. A görög asszonyok ezer ranczu leple, a melynek karaktere sokáig föntartotta magát a szoknyában, a Roi Soleil rokokó hölgyeinek pille-ruhái és a többi. És oly poétikus ruhadarab. A suhogása beszél, meséket mond, mámorba ringat, a fodrai közt álmok teremnek s ha egy vonalnyi fölfebben, sóhaj kél a legmegcsontosodottabb agglégény ajkán is. A legtöbb rideg, fáradt agglégényből is a szoknya-suhogás csinált jámbor férjet.

Az utcát róva most azonban hiába keres a vágyó tekintet egy szoknyafodrot, mely kaczerán ingerkednék. A szép asszonyok városa kihalt. A faubourg Saint Leopold bizarr mosolygó asszonyai is jórészt kényelmes otthonukban a gázkályha előtt ülnek és unatkoznak. S ha mégis női ruha válik ki a ködből, a szürke párázattól, családottan néz el az ember fölőtte és fázni kezd. Mert a mostani szoknyában már a poézis sincs meg. Nem olyan meleg, bizalmas, lágy, buja. Zárkózottabb és ráömlik a testre, mintha olvasztó kemenezében észült volna. Szinte kemények a körvonalai s a suhogása száraz. De azért meglátszik valami bizonytalanság a formáján. Mert mindenestre az elfajult izlés terméke. Vagy, ahogy a szecesszió ellenségei mondanák: szecessziós.

Szecesszió! Ki van végre mondva hát a ki-sértő szó. Szecesszió! Erről beszélnek ma a városi ködös utcán, a szalonban, a túlángló szoknyák világában, a műbarátok és művészek körében, fent és alant mindenütt. Ez a szó ma mindent jelent. Ami eddig hóbert volt, az most szecesszió; a görbe székláb: szecesszió, a félretaposott cipósarok: szecesszió, a hülye szójáték: szecesszió! És ezzel egy kalap alatt szecesszió az új csapáson haladó, nagy, hatalmas, komoly művészi alkotás, szecesszió a finomult izlés raffinált terméke. Minden, minden

az. Belebomlottak tisztára ebbe a szoba az emberek. Az öröm völgy, utcái házmeister, zsurokon szecessziós a házikisasszony frizurája és szecessziós a társalgás tónusa. Szecessziós beszédek mondanak a parlamentben és szecessziós az időjárás. Mert a ködös, sáros idő mi lenne más, ha nem szecesszió? A köd, a homály, a szürkeség, a la Mendnyánszky, oh, ne sértsük a nagy mestert, az ő szecessziója az igazi, a becsületes szecesszió. Igen, ez a jó kifejezés. És akkor ezzel a szecesszióval ellentétben a többi: szélhámos szecesszió. A nagystilű szélhámos, amely becsapja az egész világot, mert ezéje alatt elfogadtat mindent, ami azelőtt hülyeség és ostobaság volt.

A szecesszió zavaros jegyében indult meg ez a század. Bizonytalan az első lépés, amit tesz szertelenségek, hóbertok jelzik az ösvényt, amelyen megindult. A század reggele ködös nagyon is ködös. Oly tétován indult meg a ködben az emberiség, mint még talán soha. Hogy hová jutunk így, nehéz volna elgondolni is. A köd, amely megfekszi a század-reggel szürkületet, még sűrűbb ha előre nézünk. Az új század méhében szertelenségek kavarnak. A megtisztulás azonban bizonyos. Az az óriási zavar, amely az ellentétes és szertelen áramlatok folytán be fog állani, elsimul majd. És valószínű, hogy ennek a századnak vége, már oly komoly méltóságos és esőndes lesz, mintha csupa professzorok laknának a földet. És a szecesszió is kimulik szép esőndesen, minden efektus nélkül, és keresztet tesznek a szecesszió fölé, amelyről most azt mondják, a Lipót-körúti színházban egy hasonló című darabban, hogy az ellentétek szerelme.

Addig is azonban egyelőre még folyik az angol-bur háború, fejedelmek utaznak inkognitóban és primadonna-kérdések hullámverései tartják háborúban a fogékony és hevülékeny kedélyeket.

Addig is köd és sár önti el az utcákat s az amber prűszköl, hápog és elkecserevedve dörmög:

A ki lelke van, micsoda szecessziós náthám van.

Futásfalvi.

„Székely Tanügy.”

A székely megyék kulturájának kíván szolgálatába lépni az a tanügyi lap, melyet a fenti cím alatt Máthé József tanító, a marostordamegyei tanítótestület elnöke szerkeszt s most a karácsonyi ünnepek alkalmával Maros-Vásárhelyen adtak ki.

Havonta kétszer jelenik meg, 16 oldalra terjed s előfizetési ára egy évre csak 4 korona. Csinos kiállítás, gazdag tartalom, észinte hang jellemzi az első számát.

Háromszékmegyéből egyelőre 64-en rendelték meg; a marostordamegyei tanítótestület hivatalos lapjául is elfogadta, közös óhaj, hogy a Székelyföld minden iskolája megrendelje s így tanügyi életünk egységes és szerves fejlődését minden vonalon biztosítsuk.

Nem lehet ezélem azonban, hogy e helyen nevezett tanügyi lap bővebb reklamározásába bocsátkozzam; de tekintve annak intencióját, feltétlenül szükségesnek tartom, hogy különösen közművelődésünk szempontjából vele foglalkozzunk.

A Székelyföld idegen nemzetiségekkel behatárolt s azok terjeszthetése által veszélyeztetett része az országnak. Mint ilyen, felhalmozódott közgazdasági, kulturális érdekeinek megvédését, illetőleg kifejtését első sorban tanügyi férfitól várja és reméli. Méltán...

Magyarország egyes részeit lakó népeknek külön-külön is meg lévén a maguk speciális létérdekei, melyek minden körülmények között az illető népek véralkotán, történelmi multján, életmódján, életigényein, meglevő helyi életfeltételein épülnek fel s így jogosan esik tekintetünk a Székelyföldre is, hol faji, nemzeti, közgazdasági legfőképp helyhez kötött kulturális érdekeinek kifejtése sürgős munkára hív.

Sajnos azonban, hogy eddig ezen területen a különböző iskolák s azok tanerői egymás között jóformán teljesen el voltak burkolva.

Mintha bizony az egyes iskola-fajoknak külön-külön és együttesen is nem volna szabad ismerni

egyik a másikkal munkáját s azon eszközeit, melylyel a célja felé küzd; mintha bizony a székely kultúra épületének megépítése egyöntetűséget, tervszerűséget nem igényelne.

A nyugati művelt államok példája, hol az egyetemok, középiskolák hivatott tanerői úgyszeretettel, lelkesültséggel foglalkoznak a népnevelés kérdésével, azon feltevésre enged következtetni, hogy nálunk is közéleg az idő arra, midőn az egyes iskolafajok elemi, közép és szakiskolák tanerői egymás között szerves kapcsolatok létesítésével, vállvetett erővel, öntudatosan fogják megoldani a magyar nemzeti nevelés nagy és magasztos feladatát. Addig is egygyel, már most tisztában kell, hogy legyünk azzal, hogy a székely megyéknek közös múltjai, azonos létérdekei, létfeltételei vannak s ez utóbbiak megvalósítása céljából egyöntetű, tervszerű kulturális munkásság kezdeményezésére, s a mennyire az egymáshoz való közeledés előfeltétele lehetőséggé teszi, kifejtésére vagyunk utalva.

Székelyföldi tanügyi életünk keretében a különböző fajú iskolák tanerői közt felvont korlátok csak a tan- és nevelésügy kárán épültek s azoknak várható e törpülése a tanárságnak hivatása magaslatára való emelkedését fogja jelenteni.

Hogy ez lehetőséggé váljon, indokolt, hogy itt, a Székelyföldön legyen egy oly organumunk, tanügyi lapunk, hol speciális tanügyi céljainkat, érdekeinket, munkásságunkat, tapasztalatainkat, eszméinket felszínen tartva kicserélhessük s a hol szükség, egyetemes törekvéseinkhez vezérfonalat nyújthassunk; a hol közös feladatunk, közös hivatásunk érdekében a követelményeket, érdekeket, melyek kulturális közgazdasági haladásunk lépcsőzetét képezik, öntudatosan megvilágosíthatjuk.

Ma tőlünk, jövőben a Székelyföld leendő tanfőfőitől függ, hogy a tanügyi élet ezen szervét olyanná tegyék, fejlesszék, a minőnek, azt a modern követelmények szükségessé teszik.

Éppen azért jól gondoljuk meg, hogy a „Sz. T.”-nek, mint a négy székely megyére kiterjedő tanügyi organumnak, mint akár a Felvidék, avagy a dunántúli részek megfelelő tanügyi lapjának egyelőre sem házagnótlás a szerepe, ellenben tanügyi s ezzel összefüggésben levő közgazdasági életünk hű tükrésképp annak munkálása céljából minden ízében speciális, már jelzettem követelményektől vezérelve önállóságra kell, hogy törekedjék, sőt a mennyiben üdvös reformok indokoltá teszik, tényleges helyzetünk kritikai megvilágításától sem szabad vissza riadnia.

Nyíltságot, őszinteséget, tárgyilagosságot várnunk tehát e laptól.

Elvárjuk, hogy feladatahoz hiven, a székely megyék minden pontja tanügyét, közgazdasági viszonyait felderítse; elvárjuk, hogy e szempontból a felekezeti községi állami elemi, közép és szakiskolák munkáját az azoknak a Székelyföld közgazdasági, kulturális életére történő vonatkozásait minden időben figyelemmel kísérje, mert csak így a tényleges helyzetet tisztán látva leszünk képesek speciális érdekeinkért nyílt homlokkal sikra szállani, öntudatosan, indokolt törekvéseinknek érvényt szerezni.

Elvárjuk továbbá, hogy a tanítás jogos érdekeit, melyek tanügyi életünk szerves fejlődésével kapcsolatban vannak, védje, támogassa.

Tudva, meggyőződve arról, hogy a „Sz. T.” szerkesztősége a jelzettem óhajok teljesítése, szolgálása feladatát irta zászlójára, ismerve a nemes intencióját, mely lapja szellemét vezérli; a székelység iránt érzett szeretetével, az őszinte hazafiai érzés sugallatával üdvözlöm e zsenge, de a Székelyföld életére nézve nagyfontosságú törekvést.

S midőn bizalommal tekintek e lap szép jövője felé, egyre csak egyre kérem annak hivatott szerkesztőjét, s ez az, hogy ne csüggedjen el, ha az ellentétes törekvések tövisével is meg kell, hogy birkózzék, ne csüggedjen el, ha őszinte hazafias törekvéseinek is akadnak kerékkötői.

Én különben is azt hiszem, hogy a feladat, melyre a „Sz. T.” vállalkozott, sokkal üdvösebb, a komolyan, higgadtan és önérzetesen gondolkodó székely tanfőfőik száma pedig sokkal nagyobb, hogy sem e lap megérdemelt jövőjében vetett hitünk meg-inoghasson.

Ugy legyen.

Kiss Jenő.

Ujdonságok.

— **Időjárásunk** a lehető legkellemetlenebb folytonosan viharos szelek uralkodnak. Általában megemlíthetjük, hogy évtizedek óta annyi szelet nem láttunk, mint az ideit télen. Az a néhány heti téli idő, a mely eddig volt, csupa Nemere és Ojtoz zugásából állott s ha ezek elültek, rendesen tavaszi meleg mellett nagy olvadás és tenger sár tette kellemetlenné a járást-kelést, tehát időjárásunk a legnagyobb végletekben dolgozik s mindennek mondható, csak épen kellemesnek nem.

— **Halálozás.** A kézdívásárhelyi ev. ref. egyházmegyét nagy csapás érte. Derék lelkésze Kovács István hosszas szenvedés után, a hó 12-én elhalt. Mint pap, mint családjának feje s mint társadalmi életünk egyik kimagasló munkás tagja, soká fenmaradó emléket hagyott maga után. Különösen az egyház volt, mely legtöbbet vesztett halálával, az ő tartalmas szép egyházi szónoklatait sokáig fogja nélkülözni a közönség, de sokat veszít tanügyünk is, melynek mindig lelkes harszósa és humán intézeteink, melyeknek szorgalmas munkása vala. Kedves, művelt modora s kitűnő társadalmi tulajdonai még épe mindnyájunk előtt örökre feledhetetlenné teszik nevét. Halála hírére nagy megdöbbenéssel s igaz részvétellel vette a város közönsége s nyomban megjelentek a gyászlobogók mindazon közintézeteken, melyekkel az elhunyt, összeköttetésben állt, s ezen lobogók sokasága mutatja meg legjobban azt a nagy munkaközt, melyet életében betöltött. Temetése 14-én lesz. Haláláról a család következő gyászjelentést adott ki: „Alattírtak egy a maguk, mint a nagy számú rokonság nevében az elkeseredett szív mély fájdalommal jelentik, hogy a hű férj, gondos édes apa és nagyapa, szerető testvér, após jó rokon és sógor, önzetlen barát, munkás közügyi férfi Kovács István kézdívásárhelyi ev. ref. lelkész, a rikán belőli papi özvegy árva-alap pénztárosa, egyházkerületi és városi képviselő, az állami elemi iskolák gondnok-sági elnöke, folyó hó 12-én éjjeli 1/12 órakor, 58 éves korában, házassága 27-ik évében hosszas és kínos szenvedés után, megszűnt élni. Az elköltözöttnek hűlt tetemei folyó hó 14-én d. u. 1 órakor fognak örök nyugalomra helyeztetni, mely végtisztességtételre a rokonok, jó barátok és ismerősök szomorúan meghívotnak. Emléke legyen áldott, nyugalma esendes! Kézdi-Vásárhely, 1900. január 12. Neje: Kovács Istvánné Dézsi Amália. Gyermekai: Amália férj. Baló Ödönné, Gyula, István, Pál. Veje: Baló Ödön. Testvérei: Kovács Rebeka özvegy Molnár Dánielné, Kovács János s neje. Elhunyt testvéreinek gyermekei: Szabó Géza, Szabó Ida Tóth Istvánné, Pentsy József, Kovács Dániel s neje, Kovács József s neje. Nagybátyja: Id. Jancsó Mózes, Nagynénje: Jancsó Sára özvegy. Benkő Istvánné, Néhai id. Jancsó István utódai. Sógora, illetve sógorai: Dézsi Rózália özvegy. Kollonies Istvánné, Dézsi Zsuzsánna, özvegy. Nagy Gézáné, Dézsi Polixéna Szabó Gézáné. Dézsi Bálint s neje Kovács Amál, Néhai Dézsi Mária, Benkő Lászlóné gyermekei: Pál és Amália. Apa, illetve anyatársa: Baló László s neje Jancsó Emma.”

— **Korcsolya sport.** A korcsolya sport híveinek tudomására adjuk, hogy az egyleti műpálya teljesen készen van s ott a nap minden órájában lehet korcsolyázni. Esténként a pálya mindig világítva lesz, ha csak az időjárás megengedi.

— **Koszoru helyett alapítvány.** A kézdívásárhelyi áll. polg. fiúiskola tanári kara és tanulóifjúsága a megboldogult Kovács István ev. ref. lelkész emlékére koszoru helyett 50 koronás alapítványt tett. Az alapítvány kamatait szegény tanulók segélyezésére fordítják.

— **Öngyilkosság.** Altörjai Vajna Sándor, egy közkedveltségben álló szép reményű fiatal ember a hó 11-én agyonlőtte magát. Ezen napon reggel kocsin bejött K.-Vásárhelyre, azt mondván odahaza, hogy egy kis dolga van itt s aztán egyet gondolva, lehajtatott Uzonba s ott egy vendéglőbe beszállva, agyonlőtte magát. Végzetes tettét egyáltalában nem lehet megmagyarázni. Nem régiben végezte be tanulmányait, letette a jogi vizsgálatokat és a doktórátust s ép azon ponton állott, hogy egy sokat ígérő élet pályát megkezdjen és most egy sötét gondolat kezébe adta a fegyvert, mely kioltá a fiatal életet. Korai halálát édes atyja, Vajna Domokos altörjai

birtokos egy szép, virágzó család és széles körű előkelő rokonság siratja.

— **Erdősítési jutalmak.** A földmívelésügyi m. kir. miniszter az 1900. erdősítési jutalmakat a beérkezett bíráló-jelentések alapján kiosztotta. A miniszter körrendelete szerint az elsőrendű első nagy jutalmat azaz 1000 (egyezer) koronát a kovásznai közbirtokosságnak (már másodizben). Háromszékvármegyében Kovászna községben fekvő 30 kat. holdért (erdősítette Sümegh Ignác kir. erdőmester, jelenleg Nagy-Szebenben), a másodrendű első nagy jutalmat, azaz 800 koronát a brassómezei Bácsfalu község a saját határában 36,97 kat. holdnyi, a harmadrendű első nagy jutalmat Hoszszufalu brassómezei község, a saját határában fekvő 83,80 kat. holdnyi, a harmadrendű második nagy jutalmat, 500 koronát a mezőszámsondi ev. ref. egyház (Maros-Tordamegye, 37,5 kat. holdnyi, az elsőrendű első elismerő jutalmat, 400 koronát a torda-aranyosvármegyei Lupsa község 15 kat. hold, az elsőrendű második jutalmat, 400 koronát a barssómezei Tatrang községnek 57,20 kat. holdnyi a másodrendű második elismerő jutalmat, 200 koronát, a nagyküklővármegye Szász-Kéz község 43 kat. holdnyi erdősítéssel nyerte el. Ezekon kívül pénzsegélyben részesültek: Türkös község (Brassómege) 27,16 kat. hold beerdősítéseért 300 korona, Purkerez község 28,58 kat. holdért 300 korona, Zajzon község 23,36 kat. holdért 300 korona, lunkaujfalvi volt urbéresek 20 kat. holdért 300 korona, barévi volt urbéresek (Torda-Aranyosvármegye) 200 korona, Zabola község 25 kat. holdért 150 korona, Páva község 30 holdért 200 korona, Alsó-Podszága (Torda-Aranyosvárm.) 45 kat. holdért és Alsó-Szolesva, ugyanazon vármegyében 22,5 kat. holdért egyenként 200 korona, a hilibi (Háromszék) közbirtokosság 14,6 kat. holdért 100 korona, a nagyküklővármegyei Prád község 10 kat. holdért 100 korona, Nagy-Lejk község pedig 26 kat. holdért 150 korona, s a jutalomon kívül Szász-Kéz község még 200 korona (43 kat. holdért) államsegélyképen részesültek, azon kikötéssel, hogy az államsegélyképen adott összeg a versenyző házagos erdősítés kipótlására és gondozására fordítandó. A bírálóbizottság ezeken kívül, többek között írásbeli elismerés nyilvánítását javasolta Erzsébetváros r. t. városnak a saját határában fekvő 36 holdon kiváló szorgalommal, szakértelemmel és széperedménnyel fogatosított erdősítésért. A miniszter a javaslat elfogadásával intézkedett, hogy az elismerő okmányok az illető vármegyék főispánjai által megküldessenek és hogy a megítélt jutalmak és segélyek az illetékes kir. erdőfelügyelőségek útján haladéktalanul kifizetessenek. Örömmel vettük tudomásul és adjuk közhirül a sikeres eredményt, a melyben épen Háromszékvármegye járt legelő. Elismerés a derék erdészeknek!

— **A két krajczáros levelezőlapok.** Több oldalról hozzánk érkezett kérdezősködésekre megjegyezzük, hogy az új postabélyegekről irt közleményünk egy részét némelyek tévesen magyarázzák. A két krajczáros, illetőleg 4 filléres levelezőlapok ugyanis a magyar postaigazgatás területén továbbra is forgalomban maradnak. Ellenben az Ausztriával, Bosznia-Hercegovinával, Németországgal, Szerbiával és Montenegróval való forgalomban kell a 2 kros, illetőleg 4 filléres levelezőlapra még egy filléres postabélyeget pótlásul felragasztani.

— **A legolcsóbb, legjobb s kizárólag gyakorlatias irányu gazdasági szaklapunk** a Kassán megjelenő „Gyakorlati Mezőgazda.” Ajánljuk elapot gazdaközönségünk figyelmébe annál is inkább, mert annak szerkesztése két ismert nevű gazdasági szakírónak: Kovács Béla gazd. tan. igazgatónak s Gerlőczy Géza gazd. int. tanárnak kezében van, s így az olvasóközönség teljes garanciát nyerhet arra nézve, hogy ezen — immár 24-ik évfolyamában lévő — szaklapban, igényei kielégítést találnak. — Előfizetési ára: egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.

— **Vakmerő rablás.** Vakmerő rablás tartja izgalomban Kovászna közönségét. Január 2-án éjjel a Diósi Ignác fia nagyváradi ezég itteni fatelepének egyik hivatalnokához, Goldfinger Jenőhöz két álarcos rabló betört és mielőtt Goldfinger segélyért kiállthatott vagy a feje fölött függő revolverét használhatta volna, megkötözték és fej-

szével kezökben kényszerítették, hogy adja oda nekik pénzét. Goldfinger átnyújtotta pénztárcáját, mire a rablók eltávoztak, de előbb megfenyegették, hogy ha segélyért kiált, agyonütik. A csendőrség keresi a rablókat, de eddig eredménytelenül.

A gyimesi határállomás személy forgalma.
Nem érdektelen megtudnunk, hogy a gyimesi határszéli vasut megnyilta után, a határátkelési forgalom minő méreteket öltött különösen az idegenekre nézve. E teki tetben felvilágosítást nyújt a rendőri szolgálat teljesítésére kiküldött szolgabíró hivatalos jelentése, melyszerint az 1899 évi ápril. 6-tól kezdve decz. végéig az ország határán Romániába átlépett 2195 utas, hozzánk belépett 3531, összesen 5726 utas. Ezek közül hazai egy éves utlevéllel hirt 1156, 15 — 30 napos utazási igazolvánnyal 551, 5 napos igazolvánnyal 435, igazolvány nélkül 259, idegenek egy évi utlevéllel 1652, rövidebb időre szóló igazolvánnyal

1673. A Romániába átlépettek közül magyar honos volt 1101, külföldi honos 1021. A hozzánk belépettek közül magyar honos volt 1227, külföldi 2304. A belépettek közül saját nyilatkozatuk szerint az országban maradt 2997, külföldre távozott 534. Határrendőri kihágásért marasztaló ítélet 177 esetben hozatott, 80 egyén ellen pedig a büntető eljárás folyamatban van.

— **A kártya áldozata.** Gyergyó-Szent-Miklós, ifj. Dávid Lajos volt pénzügyőr f. hó 3-án forgópisztolylyal meglőtte magát és harmadnapra kisenvedett. Az öngyilkost a kártyaszüvenvedély vitte a halálba. A kártya miatt elbocsátották a pénzügyőrségtől s midőn utolsó pénzét is elvesztette, a jövőtől való félelmében önmaga ellen emelte a gyilkos fegyvert, 6-án temették el Csik-Szeredában, a hová a holttestet elszállították.

Farsangi naptár.

A mint a farsang beköszöntött, megindultak a bái mozgalmak. Az eddigi hivatalos bejelentések szerint Kézdi-Vásárhelytt 7 bálra készülődnek, melyek a következő sorrendben fognak megtartatni:
Január 20. A kézdivásárhelyi műkedvelő-egyesület bálja.

Január 27. A kézdivásárhelyi Stephanie menedékház bálja.

Február 3. A róm. kath. egyház bálja.

Február 10. A háromszékmegyei Erzsébet árvaleánynevelő intézet bálja.

Február 17. A kereselya egyet bálja.

Február 24. A kereskedő ifjuság bálja.

Február 27. Hushagyó kedden a kézdi vásárhelyi jótékony nőegyesület bálja.

HIRDETÉSEK.

Sz. 3715—899. tkvi.

Árverési hird. kivonat.

A kovásznai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kovásznai ev. ref. egyház végrehajthatónak Szöcs János végrehajtást szenvedő elleni 400 frt tőkekövetelés és járulékal iránti végre-

hajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék, a kovásznai kir. járásbíró területén fekvő, a kovásznai 2351. sz. tjkvben foglalt 554., 554. hrsz. egész ingatlanra 407 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban a Gocz Ferencné szül. Kovács Zsuzsanna javára C. 1. alatt bekebelezett haszonélvezeti jog sérelme nélkül az árverést elrendelte, és hogy a fennbb megjelölt ingatlan az 1900.

évi február hó 10-ik napján d. e. 9 órakor ezen tkvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen, a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminisz-

teri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság, mint tkvi hatóság. Kovásznán, 1899. évi okt. hó 25-én.

Száva,
kir. aljbíró.
(1—1. 1.)

REUMA-SZESZ

Az 1895. évi cairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon diszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer.

éiztos s kiváló gyors hatása a test bármennemű csuzos bántalmai, u. m. köszvény, bsuz, reuma ischiás, asthma, stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültebb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és tejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér. Főraktár Bud-pest: Török József ur gyógyszerertárában. Király-utca 12. és dr. Egger A. ur gyógyszerertárában, Váci-körút 17. szám. — Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerertárában, valamint a készítő

WIDDER GYULA gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Ugyszintén: **TENKI ISTVÁN zágoni gyógyszerésznél.**
(146. 6—10.)

Hirdetések

e lap kiadóhivatalában

olcsó áron

felvétetnek.